

ARRIESTA

IV PREMI FOTOGRÀFIC "ÒSCAR RIBES"

FOTOGRAFIA DE MUNTANYA

29 de gener al 10 de febrer 1993
dies feiners: 17 - 20 hores
dies festius: 12 - 14 hores

Sala Cultural ROGELI ARAGONES (Pardinyes)

RIBES Camping. Especialistes en Camping, Caravaning, Nàutica i Temps Lliure.

Credi-Camping

Parking de Caravanes

**Servei de Manteniment
Camping-Caravaning**

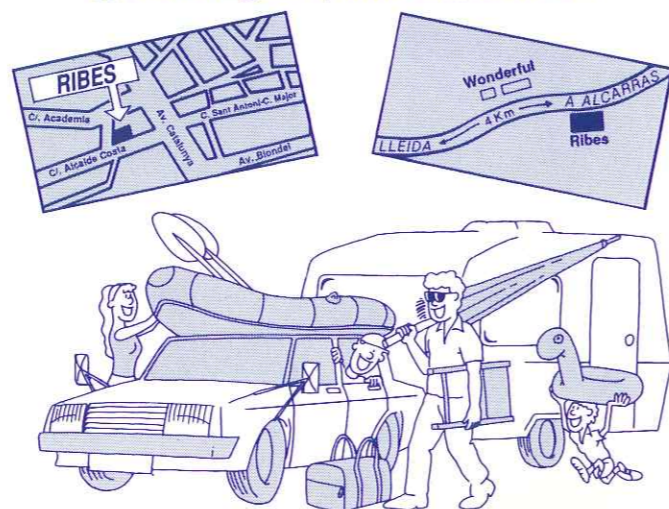
**Exposició Permanent
de Caravanes Tot l'Any**

Servei Tècnic Oficial

**Servei d'Atenció
i Assessorament al Client**

2 centres especialitzats

**C/. Alcalde Costa, 6. LLEIDA.
Ctra. Saragossa, Km. 456. LLEIDA.**

ARESTA

Gener/Febrer 1993 - Núm. 1
Revista bimensual

EQUIP DE REDACCIÓ:

Maria Huguet i Recasens
Teresa Serentill i Brecó
Lluïsa Huguet i Recasens
Josep Vicedo i Brotons
Juanjo Garra i Lorenzo
Mercè Clutat i Valero
Jordi Martínez i Barriuso

CORRECCIÓ: Mateu Huguet i Virgili

DISSENY GRÀFIC: Josep Herranz i Ruso

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Centre Excursionista de Lleida
Paeria, 13, 1er. - Tel. 973/24 23 29 - Lleida

EDITA:
Centre Excursionista de Lleida. Paeria, 13, 1er.

DIPÒSIT LEGAL: L-39-1958

IMPRIMEIX: Impremta Mariana, Temple, 11 - Lleida

PORTADA: K-2. Serralada del Karakorum

Tirada d'aquest número: 800 exemplars.
Publicació sense cap finalitat lucrativa.
El CELL no està necessàriament d'acord amb els continguts que s'expressen als articles, reflectint exclusivament la opinió dels seus autors.
La reproducció total o parcial dels continguts d'aquesta revista serà acceptada molt gustosament, sempre que es faci esment del seu autor i origen.

Imprès en paper fabricat amb cel·lulosa blanquejada 100% sense clor.

MONOGRÀFIC _____	2
BTT (Bicicletes de Muntanya) <i>Rosendo Oliva</i>	
APUNTS I COMUNICACIONS _____	5
MEDI NATURAL _____	6
Estanys d'Alta Muntanya <i>Jordi Martínez</i>	
ALTA MUNTANYA _____	7
Síntesi d'un 8.000 - Un 8.000 Cap i Cua <i>Araceli Segarra</i>	
ACTIVITATS REALITZADES _____	10
Esquí de Muntanya - Una de... debutants <i>Andreu Bernadó i Magda Sales</i>	
FET I DIT _____	11
Marroc 92 <i>Albert Cortés</i>	
Excursió amb bicicleta al Dolmen de Coll Durau <i>Maria Carme Valverde</i>	
El Clot del Cirer <i>Pau Salla</i>	
HEMEROTECA _____	14
A propòsit de la donació Domènech i Torres <i>M. Lluïsa Huguet</i>	
PROGRAMES i CURSETS _____	15

Editorial

Amb aquest primer número neix La Revista del Centre, que passa a substituir, millorant i ampliant, l'entrançable Butlletí; aquest va començar a publicar-se gairebé des de la fundació del Centre Excursionista de Lleida i, amb una llarga història, ens demostra la seva adaptació a les diferents èpoques. Amb tot, el Butlletí ha estat sempre una nota consubstancial al Centre, com a via d'informació i d'expressió, sotmès sempre a la capacitat i entusiasme d'escriure i de comunicar dels socis, qualitats no massa generalitzades entre els excursionistes.

El pas del Butlletí a la Revista cal veure'l com un fet evolutiu i d'adaptació; amb això s'aconseguirà una millora i homogeneïtat en la qualitat dels continguts que, sense perdre les traces generals del Butlletí, li donarà un aire més de "portes enfora" que ajudarà a la difusió del nostre Centre i de les seves activitats.

ARESTA ha estat el nom escollit per aquesta nova revista. El fet de triar un nom pot ser més difícil del que ens sembla, per allò que sempre cal buscar-hi segones intencions i simologies.

Associem Aresta a aquella traça neta i cantelluda, que de lluny pot semblar gairebé plana i de prop mai no ho és; o també a aquella sensació de flotar o de domini que es té quan

s'hi transita, tot i que, sovint, cal adaptar-se a les seves condicions més que a les nostres; o en aquelles perspectives i contrallums... *No podem oblidar que en el nostre Centre hi ha grups que es dediquen a cercar "cap endins", tant de la terra com de l'aigua i, és evident, que també tenen les seves "Arestes".*

Un nom, de fet, no és res si darrera no hi ha una bona i correcta publicació, d'on el principal factor és l'humà. Aquesta "aventura" es pot dur a terme, gràcies a una acció decidida i il·lusionada d'un grup seriós de gent, que es constitueix com a Equip de Redacció, que té tot el recolzament de la Junta Directiva i a qui caldrà tota la col·laboració que puguem donar com a socis. La publicació serà bimensual i amb tota la rigidesa que calgui; tindrà un preu de venda al públic, per als no socis, i es distribuirà a socis i entitats vinculades.

Tan sols em cal desitjar sort i coratge a l'Equip de Redacció i animar tots els socis a participar-hi, per fer de la nostra nova ARESTA una publicació amb prou força i agudeses que inviti a "fer-la". Espero que sigui un motiu de satisfacció pels socis i que pugui ser una tarja de presentació pels que encara no ho són.

Agustí Ardiaca (president)

BTT: Una activitat pel lleure a l'abast de tothom

LES possibilitats de lleure que fins fa poc ens oferia el ciclisme s'han ampliat considerablement. Aquest fet ha estat possible mercès a la popularització d'un nou tipus de bicicleta, la BTT, Mountain-Bike, bicicleta tot-terreny o bicicleta de muntanya.

Aquest enginy ens és ja del tot familiar, ens el trobem per tot arreu, carrers, carreteres, camins, pistes...; malgrat tot segueix essent la ciutat i les seves rodalies el lloc d'utilització més freqüent.

En la ciutat el seu terreny de joc són les voreres i el fet de circular-hi tot fent "slalom" amb els vianants sembla ser una activitat d'allò més gratificant per a un nombre força elevat d'aficionats a les BTT. Tanmateix, els carrers, regne inqüestionable dels cotxes, on només trobarem la competència d'un altre enginy d'ús més còmode —la motocicleta, parent proper del que ens ocupa i membre capdavanter de la família dels de dues rodes— són un espai força perillós, ara per ara.

A la BTT no li intueixo un futur massa clar com a vehicle de transport urbà d'utilització massiva, com per altra banda seria del tot desitjable. Els motius són diversos, amb els cotxes té per ara les de perdre; la cultura "de la bicicleta" dels conductors del nostre país és minsa i el disseny de la circulació a la nostra ciutat no ens permet entreveure la possibilitat de disposar dels carrils bici comú en altres països, a curt termini.

Vist l'exposat, amb totes les consideracions que un estudi més exhaustiu dels temes apuntats ens podrien portar, cal

plantejar-nos a curt termini la BTT com una activitat de lleure, com alternativa a les que usualment es practiquen, sense perdre de vista el fet que, per ella mateixa, reuneix totes les condicions per a ser-ne l'eix.

Un altre aspecte a tenir en compte, ja apuntat en l'encapçalament d'aquest article, és que és "... a l'abast de tothom".

El mot abast, en sentit figurat és força suggerent. Així es podria deduir que és una activitat per a la què els diners no en són un obstacle. I no tenen perquè ser-ho si actuem racionalment; en el mercat hi trobarem una oferta prou àmplia, que ens ha de permetre iniciar-nos en la pràctica d'aquest esport, si no ens capfiquem des

nostres aptituds i amb l'activitat per la què prioritàriament estiguem interessats. Caldrà, per no errar, observar el camí que han seguit altres companys de característiques semblants a les nostres i consultar la nombrosa "literatura" que del tema s'ha publicat.

A l'abast també ens suggerim que és apta per a qualsevol persona, independentment de l'edat o condició física. Si ens situem en una franja raonable, podria assegurar que una edat òptima per a la pràctica d'aquesta activitat és dels sis als seixanta anys, i aconseguir un bon nivell en un temps més o menys curt, dependrà tan sols de les possibilitats i temps que cadascú hi destini.

Coll de Barradós

dels primer moments per la compra d'una bicicleta ideal, que per altra banda no existeix, com la pràctica ens farà veure. Actualment al que sí es pot optar és per unes bicicletes prou tècniques que ens faran més fàcil el pedalar, que és en definitiva del que es tracta, i deixar per a millors temps la compra d'enginyers més sofisticats, i que caldrà adquirir d'acord amb les

El ciclisme, i més en particular, el ciclisme del que ara estem tractant, no és un esport fàcil, requereix una bona preparació física i unes aptituds d'equilibri i valor per damunt de les que es podrien anomenar com a normals; tan sols cal consultar la bibliografia existent o visionar qualsevol vídeo per adonar-nos que el nivell assolit ja en la pràctica d'aquest

esport és veritablement molt alt.

Als pocs dies de pedalar ja disposarem d'una visió clara de quines són les nostres possibilitats. En el cas que tinguem interès a potenciar-les, caldrà fixar-nos uns objectius i concentrar el programa d'acord amb els esforços que hi podem dedicar per tal d'assolir-los. La bibliografia, els companys, programes de TV, projeccions..., ens han de guiar en el camí que estic apuntant, que ens pot portar a participar i, fins i tot guanyar, alguna de les nombroses competicions que tenen lloc per tota la geografia del nostre país.

En aquest cas el temps de lleure de què puguem disposar estarà prou ple, ja que tant la preparació física com la tècnica, així com la participació en curses i travesses requereixen una inversió de temps i recursos prou elevada perquè en quedi per a altres activitats.

Ja tenim un petit grup de persones que per omplir el seu temps de lleure utilitzaran la BTT com a recurs principal, però ens quedem curts en el "tothom". Qualsevol esport, necessita generalment, una llarga pràctica per poder-ne gaudir. Per accedir-hi cal disposar dels mitjans materials adients, d'un espai físic i d'una iniciació. Tot seguit aprofundiré en els temes de l'espai físic i de la iniciació, però no puc deixar d'apuntar que com a

mitjans materials, cal afegir els necessaris per garantir la pròpia seguretat, i que han d'estar estretament lligats a l'activitat concreta que estem duent a terme i adoptar els que prudentment siguin aconsellables en cada cas.

Per ara no hi ha bicicletes amb les sofisticades mesures de seguretat passiva i activa d'altres vehicles, i és el ciclista qui ha d'assumir el fet que és ell qui amortirà amb el seu cos els efectes de qualsevol accident. En no ultrapassar els nostres límits, en respectar les normes de circulació hi ha els principals mitjans de protecció.

L'espai físic és molt important per a un esport que es practica a l'aire lliure, com és el ciclisme amb BTT. En aquest cas no són necessàries grans inversions econòmiques; la seva vessant de "tot terreny" ens fa entreveure que no és necessari disposar ni de polisportius, ni de velòdroms; podem anar amb BTT per qualsevol lloc, amb cura i respecte.

Respecte per la propietat individual i més important la col·lectiva, entenent com a tal els espais naturals, que encara són "verges" en els que hauríem d'entrar-hi només a peu, per tal de no malmetre'ls i no massa sovint, ja que cal conservar-los tant per al propi ús com per al dels que ens han de seguir.

Un altre aspecte important és el de la iniciació. Qui no ha

anat amb bici? Quasi tothom en té alguna experiència, ja sigui positiva o negativa, però la BTT és diferent, el terreny de joc és diferent, la tècnica és diferent, les mesures de seguretat són diferents, és necessària, doncs, una re-iniciació.

El Centre Excursionista de Lleida du a terme, dins del seu programa anual, unes activitats orientades a la divulgació i pràctica d'aquesta modalitat esportiva, a la qual hi poden accedir totes les persones interessades, independentment del seu nivell; els circuits que se segueixen estan pròxims a Lleida i es poden recórrer en una tarda.

Com a novetat l'estiu del 92 es van incloure dos nous circuits, fruit del conveni signat entre l'Ajuntament de Lleida i el Centre Excursionista de Lleida. Ajuntant els dos circuits es va fer la circumval·lació completa al terme municipal.

A proposta de l'Ajuntament, aquest estudi té com a objectiu establir una xarxa de circuits de BTT pel terme municipal de Lleida, per tal de permetre la iniciació en aquest esport als lleidatans i oferir noves possibilitats als veterans i facilitar una pràctica més segura del ciclisme i al mateix temps donar a conèixer la realitat ambiental de l'entorn pròxim a Lleida.

Per tal de gaudir de totes les possibilitats de la pràctica de la BTT i dels circuits, és aconsellable dominar les tècni-

Cicles Simó

Distribuidor oficial:
ESPECIALIZED
MARIN
TREK

Balmes, 27
☎ 973/23 19 24
25006 LLEIDA

ques bàsiques del "trial-sin", ja que són de molta utilitat quan es circula veritablement fora pista, o per camins de muntanya. Per tal de facilitar-ne l'aprenentatge, en l'esmentat estudi se suggereixen algunes zones, que permeten la pràctica d'un ciclisme pròxim al "trial-sin", i que en fases posteriors han de possibilitar l'establiment de circuits estables per a la pràctica d'aquesta especialitat.

L'estudi s'ha concretat en 16 circuits que amb un total de 381 quilòmetres ens ha de permetre tenir una visió completa del terme municipal. En tots els casos s'han tingut en compte els següents paràmetres:

—La xarxa proposada no pretén ésser exhaustiva. Només, com ja s'ha indicat en el punt anterior, facilitarà als ciclistes el disseny dels itineraris que creguin convenientes.

—Tots els circuits han estat pensats per a ésser recorreguts seguint un sentit de marxa predefinit.

—On ha estat possible s'ha procurat no envair cap propietat privada i circular sempre per camins d'ús públic, banquetes de canals i sèquies. Aquest és un aspecte a tenir molt en compte per tots el ciclistes ja que així evitarem situacions desagradables en la circulació pel terme.

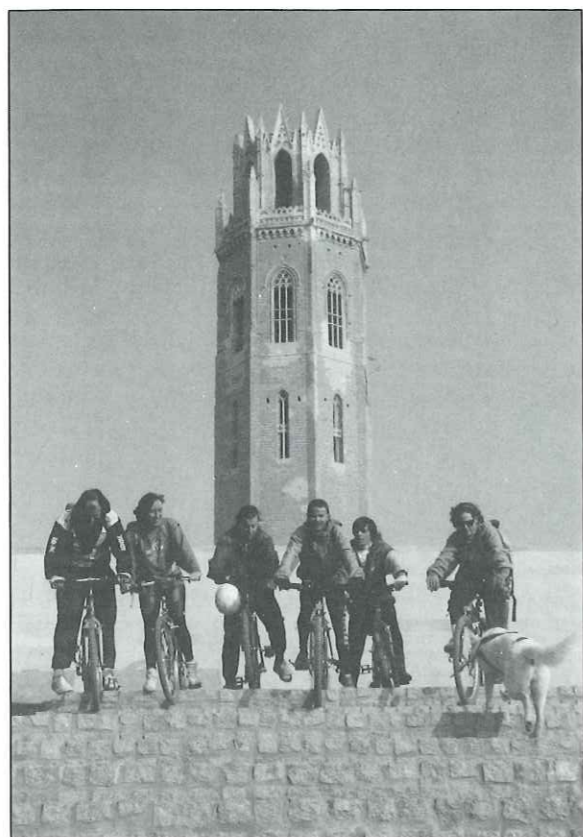
—Part dels circuits tenen trams comuns, però el sentit de marxa és en alguns casos oposat, per tal de facilitar-ne la diversitat i un major coneixement del terme.

La quasi totalitat de la xarxa de circuits es troba dins del terme municipal de Lleida, menys en dos casos. Per tal d'oferir uns circuits més atractius i de major llargada en alguns punts han estat ampliat per altres termes veïns.

Per tal de facilitar-ne el

seguiment s'instal·laran tres tipus d'indicadors que responen a funcions distintes.

Com a senyalització principal es disposarà de quatre

punts d'informació urbana, escollits com a punts de sortida de grups de diversos circuits,

1	Final del terme	A	133.1	BTT	D
2	Marimunt	A	18.2	IND	F
3	Séquia del cap	A	28.6	BTT	PD
4	De l'Albi	A	12.9	IND	F
5	Serrallarga	B	10.0	IND	F
6	Vallcalent	B	16.1	IND	F
7	Cerdera	B	22.6	BTT	AD
8	Mariola	C	16.5	IND	F
9	Malgovern	C	17.8	BTT	F
10	Caparella	C	18.5	BTT	F/D
11	Butsènit	C	12.3	IND	F
12	Pedrós	D	21.6	BTT	PD/D
13	Canal d'Urgell	D	26.7	BTT	PD/D
14	Grealó	D	16.0	IND	F
15	Torre-Ribera	D	7.1	BTT	F/D
16	Moredilla	D	11.2	BTT	F/D

En els propers números de la revista ARESTA hi podreu trobar els croquis i descripcions detallades de cada itinerari i els comentaris necessaris per tal de gaudir de totes les seves possibilitats.

Rosendo Oliva

que consistiran en un plafó on es trobarà descrita la totalitat de la xarxa de circuits i de les principals vies de comunicació, tot destacant els circuits que tinguin el seu origen en cada punt en particular, amb una explicació de les dades bàsiques de cada un i un croquis dels altres circuits de la xarxa.

En les principals cruïlles entre circuits o en vies de comunicació que siguin conflictives des del punt de vista de l'orientació, s'instal·laran uns indicadors de direcció verticals, d'acord amb el sentit propi de cada circuit.

El tercer tipus consistirà en estaques de fusta clavades a terra, en els llocs en què no sigui adient situar els indicadors abans esmentats. Si més no, el ciclista ha d'utilitzar-los com a base de les pròpies facultats d'orientació, potenciant-les si fos el cas.

Com a dades bàsiques dels circuits tot seguit facilito una relació amb el codi, nom, punt de sortida urbà, km. de recorregut, tipus de bicicleta recomanada i dificultat.

Informacions:

Recordeu l'horari de funcionament de la secretaria del Centre, de dilluns a divendres, de 19 hores a 21'45. La resta de les hores existeix un atent contestador automàtic que recollirà les vostres trucades.

✓ ARESTA té una edició bimensual, i si voleu incloure algun article, suggeriment o comunicació, cal fer-ho a primers dels mesos parells, amb l'objecte d'agilitar les informacions

Recentment, el món de l'escalada ha cercat nous horitzonts i aquests s'han concretat en la vessant empresarial; una colla de joves emprenedors de Lleida realitzen tasques especialitzades en treballs d'alçada sense necessitat de bastides. Si algú necessita dels seus serveis els podeu localitzar al telèfon 270944. Enhorabona i ajusteu-vos els "boudries".

ES VENEN NINJES D'ESCALAR SEMINOVES

Núms. 3.5/4/4.5

1.000 ptes. parella

973/20 12 34
Albert Cortés

VENC BOTES D'ESQUÍ TOUR/SKI

Dachtein DC Extrem
Talla 41 / 22.000 ptes.
977/44 28 40. Santi

Es ven 2 jocs de botes i fitxacions d'esquí de fons
SALOMON SR60. Talla 40-41
Sisó (26 20 38)

Preus llicència esportiva, any 1993

Llicència+Comercial Unió

Cobertura de la pòlissa: els accidents ocorreguts en el decurs de desplaçaments d'anada i tornada per a la realització de les activitats (inclosa la motocicleta). Els accidents ocorreguts en la pràctica de totes les activitats pròpies de la FEEC.

—Travessies, senderisme, acampades, escalada, alta muntanya, descens d'engorjats, espeleologia, esquí en les diferents modalitats, bicicleta de muntanya (no competitiu), la participació com amateur en carreres, competicions, ral·lis i marxes de regularitat.

—Mossegada d'animals, picada d'insectes, caiguda del llamp.

—Les conseqüències produïdes per factors climatològics: insolacions, congelacions, etc. i el mal de muntanya.

—S'exclouen els accidents ocorreguts en qualsevol activitat professional, així com l'escalada o descens d'edificis, ponts i construccions d'obra metàl·liques, llevat quan sigui en llocs d'entrenament i rocòdroms especialment adequats per a aquestes pràctiques.

	Llicència+M.G.E. (Espanya)	Llicència+M.G.E.+Credencial (tot el món - tot l'any)
Grans	5.750 ptes.	4.300 ptes.
Juvenils	5.400 ptes.	4.100 ptes.
Infantils	4.300 ptes.	1.100 ptes.

NIKON
SONY

Fotografia
Audio
TV i Vídeo

MAJOR, 76
Tel. 973/26 88 29
25007 LLEIDA

Estanys d'Alta Muntanya

EL nombre exacte d'estanys del Pirineu és desconegut, hom n'ha comptabilitzat més de tres-cents en el Pirineu Català. Es tracta, en general, de masses d'aigua de dimensions reduïdes, d'una superfície mitjana que oscil·la entre les 10 i les 15 ha (màxim 61 ha. en el de Certascans), i situades entre els 1600 i els 2800 m. Romanen gelats gran part de l'any (de 6 a 8 mesos segons l'altitud).

Llur fondària és molt variable. Els més petits tenen solament uns quant metres de fons, mentre que els més grans arriben als 60 o 70 m. (Negre d'Espot, Estany de Mar, Contraig, etc.), i algun n'ultrapassa el centenar, com és el cas de l'estany de Certascan: té 107 m de fondària i una capacitat de 30 Hm³.

El tipus tròfic situa la majoria d'aquests estanys dintre de l'oligotròfia (poca concentració de nutrients), però alguns, principalment a causa de l'alteració humana, comencen a ésser mesotròfics. En general, tenen un contingut de nutrients (NO₃ i PO₄), baix. Això fa que el desenvolupament dels productors primaris (fitoplàncton) sigui limitat, la qual cosa comporta una productivitat molt baixa.

L'elevada transparència de l'aigua fa que hi pugui haver fitoplàncton fins i tot molt avall, i també que en els estanys de fondària màxima compresa entre els 10 i 15 m hi hagi prats de Nitella o d'altres plantes aquàtiques, totes fotosintetitzadores i per tant responsables de l'augment de la concentració d'oxigen. Durant l'hivern, el glaç impedeix l'equilibri amb l'oxigen atmosfèric, i a més, minva la ja escassa llum característica d'aquesta estació de

l'any, amb la qual cosa la manca d'oxigen en el fons pot ésser important en els estanys de nivell tròfic alt.

Només hi ha dues espècies de peixos autòctones d'aquests estanys pirinencs: la truita comuna (*Salmo trutta fario*) i el barb roig (*Phoxinus phoxinus*); hom hi ha introduït la truita arc iris (*Salmo gaidneri*)

Llac Llong

i la truita de font (*Salvelinus fontinalis*).

Els estanys d'alta muntanya pirinenca, a causa de llur ubicació, havien restat fins ara força lliures de tota alteració humana. Actualment, però, experimenten perturbacions, principalment per raó de les explotacions hidroelèctriques, turisme, erosió del sòl, explotació ramadera, etcètera. Com a conseqüència de les obres hidroelèctriques efectuades en els darrers anys, molts d'aquests estanys han vist com canvien llurs característiques. Tots es troben sotmesos a fluctuacions de nivell molt important, la qual cosa comporta una regressió: hi ha una simplificació del sistema, que queda constituït per uns quants espècies només, les quals esdevenen molt abundants.

Una gran quantitat d'estanys han estat modificats, a fi d'augmentar la seva capacitat d'emmagatzemament d'aigua, per mitjà d'una presa. Un nombre encara més considerable han estat foradats pel fons, i, mitjançant galeries excavades a la roca, han estat posats en comunicació uns amb altres: d'aquesta manera es trans-

vasa l'aigua segons les necessitats hidroelèctriques. Totes aquestes perturbacions creen problemes seriosos. D'una banda es destrueix tota possibilitat de vida bentònica litoral durant llargs períodes, vida bentònica que constitueix la principal font d'aliment dels peixos d'aquestes aigües; d'altra, s'alteren profundament els llocs de posta d'aquest peixos; el transvasament d'aigua fet a través de les galeries a fi d'obtenir un salt més potent crea una distorsió en tot el sistema, de forma que l'aigua i els organismes que la poblen passen d'un estany a l'altre i fins i tot d'una vall a l'altra, sigui per gravetat, sigui per bombament; i, finalment, hom instaura un efecte antiestètic en el paisatge.

Jordi Martínez

Síntesi d'un 8.000

POTSER va ser fruit de la sort, del bon temps, d'un equip ben avingut, o d'una preparació física passable..., o potser els déus ho van voler així...; el fet és que el 29.9.92 vam deixar caure el cul (literalment) al cim central del Shisha Pangma de 8008 m., després de realitzar la primera repetició de la via situada a la paret sud, oberta per J. Troillet, E. Loretan i W. Kurtyka l'any 1990.

Aresta final del Shisha Pangma

La cosa va anar així:

—La primera quinzena de setembre, aclimatació pels cims dels voltants:

Peroller Peak, 5.800 m (cim)

Ice Tooth, 6.200 m (cim)

Pongba Ri, 7.450 m (7.200 m)

—El dia 25 de setembre instal·lem el camp base avançat.

—El dia 26 de setembre ens passem tot el dia descansant.

—El dia 27 de setembre a les 5.30 a.m. sortim en direcció al sérac a mitja paret per muntar el camp I. Hi arribem a les 3.30 més o menys.

—El dia 28 de setembre descansem tot el dia i a les 10.00 hores p.m., quatre membres

sortim del camp I en direcció al cim.

Tota la nit pujant per un "couloir" amb un pendent pronunciat; ens va deixar prop del coll a 7.900 m. A les 11.30 a.m. Un altre petit "couloir" a mà dreta ens porta 15 m. sota el cim. Són les 12.00 p.m., deixem les motxilles, bevem i comuniquem la nostra situació: a la 1.05 p.m. del 29.9.92 som a dalt!!!

Hem tardat 15 hores per fer 1.300 m. i en tardarem 6 més per arribar al camp I.

—El 30 de setembre baixem al camp base avançat.

—L'1 d'octubre per fi arribem al camp base.

L'ascensió va ser realitzada en estil alpi.

Tres dies més tard tres membres (un d'ells el cuiner) intentaran l'aresta SE, quedant aturats a 7.600 m. per una barrera de séracs que van intentar superar sense èxit durant 4 hores.

Els components vam ser:

Ernest Bladé, 25 anys
Albert Castellet, 24 anys
Ricard Dalmau, 25 anys
Xavi González, 30 anys
Xavi Lamas, 29 anys
Ferran Latorre, 21 anys
Pere Oller, 24 anys
Araceli Segarra, 22 anys

VIRGILI PARDO

GESTOR ADMINISTRATIU - GRADUAT SOCIAL
ASSESSORIA FISCAL

Av. Francesc Macià, 31, 2n. - 2a.

Telèfon 973/23 62 07

Fax 973/24 20 17

25007 LLEIDA

Un 8000 Cap i Cua

Camp base 30.8.92 - 5.250 m.

Tan sols dos dies vam tardar en arribar al camp base, amb un temps propi de monzó que no ens va permetre veure res. Avui, la primera cosa que veiem al sortir de la tenda en un dia net i clar, és la muntanya que ens mantindrà ocupats durant els propers 40 dies.

Hi ha qui el primer dia no fa res, això és el que m'hauria agradat, però no, com que no n'hi ha hagut prou amb una mica de mal de cap, ens dediquem a "matxacar-nos" el cos carregant pedres per a la cuina i el W.C. (que algú s'encarrega d'inaugurar ràpidament).

—Per aclimatar-nos fem diferents sortides de reconeixement:

- Peroller Peak, 5.800 m (cim)
- Ice Tooth, 6.200 m (cim)
- Pongba Ri, 7.450 m (7.200 m)

Camp base 25.9.92 - 5.250 m.

Amb els monos de ploma dins la motxilla, sortim en direcció al "Catle camp" 6.000 m. per desmuntar-lo. El cel està net però bufa molt de vent. El recorregut que el primer dia vam fer en 6 hores ara el fem en 3. Un cop tenim tot el material, ens dirigim al Shisha per muntar-hi un camp base avançat a 5.750 m, l'anomenem "Bitxo camp".

Crec que mai en la meua vida havia anat tan carregada, camino 5 minuts i en descanso 15; en arribar és quasi fosc, les tendes ja estan muntades i jo estic desfeta.

Bitxo camp 26.9.92 - 5.750 m.

Teòricament, avui hauríem d'estar pujant cap al camp I, però la proposta d'ahir a la nit de quedar-nos un dia a descansar va tenir més èxit. En tot el

dia surto un sol cop de la tenda (per a pixar). L'Albert i en Xavier González fan una passejadeta fins a la rimaia d'entrada on hi deixen una corda. Aquesta nit, sentim pel walky-talky com les expedicions de la cara Nord han fet cim.

Bitxo camp 27.9.92 - 5.750 m.

Sona la "dixosa" alarma a les 5.30 a.m., tot seguit ens enfundem en els monos i marxem sobre una neu dura; avui no hi ha vent.

Passem la rimaia sense cap problema, i encara de nit comencem a pujar per un pendent entre 45° i 50°. A poc a poc, va fent-se de dia i arribem a un estretament de roca on hi trobem una zona de gel. L'Ernest tira primer per instal·lar una corda fixa; mentrestant i per no perdre temps, pugem tots "a pèl". La corda restarà intacta fins que baixem.

Després d'hores de pujar, veiem el sérac a la nostra esquerra més gran i impressionant que mai; superar-lo costa una eternitat; quan per fi arribo a dalt, l'Ernest i el Ferran estan descansant en una lleixa. 500 m a l'altra banda del sérac s'intueix una plataforma. Mentre em recupero els van obrint traça, una estona després apareix en Pere: l'Albert i en Xavi vénen 100 m per sota. Començo a caminar i abans d'arribar a la plataforma els enxampo (què fàcil és caminar amb la traça oberta).

Busquem un bon lloc per ficar-hi les tendes, cau alguna pedra de gel, però no hi ha cap altre lloc factible. Mentre els altres arriben, treiem la pala i comencem a fer forat, un parell d'hores després ja hi som tots.

Són les 16.30 més o menys i estem a 6.750 m (Tornasol

camp). En un principi només pujàvem a muntar aquest primer i únic camp i baixàvem un altre cop al camp base; però decidim replantejar-nos la situació. Per una banda no volem tornar a baixar i després haver de xupar-nos un altre cop aquest "xoriço", però per l'altra no tenim prou menjar per estar-hi dos dies més. Cal tenir en compte el consum de més que vam fer al Bitxo camp i que no estava previst.

Decidim racionar el menjar i el gas que ens queda; demà pujarem, però la situació encara no està decidida del tot.

Dormir en aquesta altura és un pèl difícil, però si es té la sort d'estar acompanyada per dos homes d'1,85 i 1,90 metres respectivament, en una tenda "West Wind" d'un metre d'ample, llavors es necessita quelcom més que concentració.

Tornasol Camp 28.9.90 - 6.750 m.

No crec que s'hagi inventat res de millor que fer el "ronso" dins d'un sac de ploma, quan la temperatura a l'exterior és de sota zero.

Quan toca el solet desfem aigua i ens mengem les farinetes que la nostra precària situació ens permet; llavors tornem a discutir la situació fins que decidim pujar quatre persones. En Pere i en Xavi G. es quedaran esperant-nos.

Durant tot el dia desfem i bevem aigua per hidratar-nos el màxim possible. La temperatura dins de la tenda és espantosa. Intentem dormir un parell d'hores abans de marxar; em sembla que he tingut una mica més d'èxit que la nit passada.

A les 10.00 p.m. comença el ritual per vestir-se; fem una

darrera comunicació amb el camp base, també una foto i marxem; són les 10.30 p.m.

Comencem la nostra ascensió per una ampla canal, superem una petita paret de neu i flanquegem a la dreta per bus-

cada passa que dono em trobo millor.

Miro amunt i veig l'Ernest i en Ferran fent una lleixa, m'afanyo per arribar-hi, jo també vull descansar. Són les 7.00 a.m. i ja va sent hora que el Ricard,

Pared sud del Shisha Pangma

car el millor punt per travessar la rimaia. Ara el següent problema està en localitzar el "culoïr" que porta directe al coll, si ens equivoquem i agafem un altre l'haurem "cagat"; en un moment de dubte i enmig de la foscor (avui no hi ha lluna) fem un truc al Tornasol Camp perquè ens guiïn, però no obtenim resposta ("solos ante el peligro").

Durant l'ascensió 29.9.90 - ..... m.

Cap allà a les 3 de la matinalada, l'Albert ens comenta que fa estona que té fred als peus, s'ho rumia i decideix entornar-se'n; baixo per agafar-li la corda de la motxilla (que portem per seguretat, doncs vam decidir fer-ho tot a "pèl"). Quan porto 5 m pujant veig que em segueix, s'ho ha repensat i continuarà un parell d'hores més; si el seu estat no millora baixarà.

Realment es tracta d'una via per a disfrutar-la, no sé si degut a això, o a la hipòxia, a

que és al camp base es desperti... He, he, he... Comunicuem la nostra alçada, 7.600 m. i que tot va bé. L'Albert s'està recuperant dels peus, oh miracle! Tan sols ens falten 300 metres per arribar al coll, s'està fent de dia i no deixo de mirar la paret de la vora, per agafar punts de referència per anar-los superant. Constantment mirem l'altímetre, veig el coll quasi a la vora, però l'altímetre només marca 200 m., no pot ser. Només pugem 30 m. cada mitja hora? Acabo decidint que l'altímetre no funciona i quasi convingo l'Albert. Quan arribem prop del coll, un petit "culoïr" ens desvia a la dreta.

Efectivament, estem a 7.900 metres i escaig; l'altímetre funciona de conya i potser dec tenir al·lucinacions, però que diguin el que vulguin, jo ja sóc quasi a dalt.

Ara que fa estona que toca el sol, la neu és més tova. Arribem a unes pedres 15 m sota el cim, deixem les motxilles i bevem una mica. El camp base i el Tornasol camp fa estona

que estan pendents de nosaltres; els comuniquem la situació; crec que allà baix estan més nerviosos que aquí. El tram final és un pendent fort de 5 m que ens condueix a l'aresta, on trobem les traces de les expedicions de la cara Nord, 15 m de recorregut i ja hi som... yü-piiiii...!!!

L'Ernest (que és un cavaller) em deixa l'honor de comunicar primer amb la base, nosaltres cridem, ells criden (llavors per què portem walky?...). Només en una cosa tenim mala sort, tot just treiem les càmeres, tot es posa núvol; hem vist de reüll els Annapurnes, l'Everest, Cho-oyu i Makalu.

La temperatura no és gaire agradable, però com que podria fer més fred, ens afanyem a fer les fotos de rigor. Amb 30 minuts de cim ja n'hi ha prou.

...I com molts cops durant la nit, em ve al cap una cançó...

*"I sttod at the top of the Mountain
and China sang to me
in the peaceful haze of harvest
time
a song of eternity"
Nel Peart (Rush)*

*Té per company, el silenci de la
nit; i per llençol les fredes glaceres
de gel. Ara lluny de casa seva, per-
tany per sempre al món que va
estimar.*

A l'Adrià

Araceli Segarra

Hi ha molts "vídeos"...

Esquí de Muntanya

La primera del programa

SOM a mitjan desembre. De nit i ja rodem pista amunt. A Tor ens ve a rebre lo Ros, diu que està amb tres o quatre "hippies"; no s'anima a venir amb nosaltres.

Va bé. Enfilem cap al Sud (vessant Nord), un pic anomenat La Torre de Cabús. No és un 3000, però farem una pujada de 1200 metres. Resulta neutralitzat l'esperat intent de P... de fer traça cap a un altre lloc qualsevol i al seu temps arribem a la collada avant-cim.

S'hi està molt bé estirat al sol, abans no hi arriba tothom

i fem la baixada. Però avui tenim amb nosaltres l'Anna (que ve de Graus), que diu:

—L'Anna... (a peu dret): *Vamos a ir por la cresta a la cima.*

—L'altre... (en repòs): *Ves, ves, tienes tiempo antes no suban los otros.*

—L'Anna... (amb un posat imperatiu): *No. No. Que subimos todos.*

No hi ha res a fer, cap allà anem. Força punts de Lliga d'Esquí de Muntanya per a tots i força bona baixada: un gruix de neu lleugera damunt la manta més endurida. Els es-

quís van ben de pressa i... fins al cotxe.

Vàrem ser vuit: l'Anna ja esmentada, lo Seira gran, el Jordi Monerris (demostració i crits de "torero, torero"), lo Juanjo (parat: una foto, puja: una foto, baixa: una foto, endavant: una foto, a contrallum: una foto), el Lluís Pérez (molt bé, per obrir traça), l'Eduard (algú l'havia de tancar), l'Andreu (el millor vocal de la sortida) i també ens va semblar veure el Paulí. Qui sap?

Andreu Bernadó

Una de... debutants

EL dia 27 de desembre a les 9.30 hores, amb un temps molt bo i la panxa ben plena —gràcies a tots els àpats de Nadal— ens vam trobar al poble de Baguerque per anar a pujar al Tuc de la Pincela (2.517 m).

Després que cada cotxe agafés pistes diferents va començar la preparació: posar pells, preparar les fixacions (unes es trenquen, altres no s'adaptan)..., un que es deixa els pals.

Al voltant de les 11 vam sortir del Pla de la Ribera pujant per la pista de Barradós. En arribar als voltants de la cabana de Moredo, al Juanjo li va tocar fer d'ajudant de vocal i va esperar tota la gent; n'hi va

haver uns quants que es van quedar allí, i els que tenien molta pressa van continuar fins a la Collada dels Clots de Monars d'on ja es podia veure una bona vista del Pirineu.

Vam continuar i, a prop del cim, alguns ens vam treure els esquís i vam pujar caminant; els més atrevits van pujar fins al cim amb els esquís als peus. Allí hi feia un fred que pelava!

Vam començar el descens per una pala tan ràpidament com vam poder; en pocs moments només ens vam quedar els endarrerits i els que ens esperaven.

La neu que vam trobar era neu pols per sobre d'una capa de neu més dura que es deixava esquiar bé.

Quan els endarrerits vam arribar als cotxes, al voltant de les 5 h. de la tarda, ja havia desaparegut gairebé tothom, i els pocs que ens esperaven estaven gelats de fred.

Hi érem: Jordi Gàzquez, Mercè Ciutat, Miquel Àngel Lòpez, Carina Gómez, Pep Herrándiz, Teresa Serentill, Charles, Agustí i Margarida, Lluís Gómez i Montserrat, Cristina, Andreu, Lluís Simó, Tomàs, Eulàlia Esteve, Paulí, Juanjo Garra i Assumpta, Lluís Pérez, Joan Seira, Jordi Jové, Neus Bernaus, Aleix López, Merche, Lluïsa Huguet, Marga Pujolràs, Jordi Càncer, Anton, Feliu, Maria Huguet, Jordi Guivernau i Magda.

Magda Sales i Miret

Marroc'92

FA temps que ens rondava la idea d'anar al Marroc a escalar, però per diverses circumstàncies fins a l'octubre d'aquest any no ens fou possible.

No som els primers del Centre a anar al Marroc a escalar (diverses expedicions han assolit el cim del Toubkal de 4.167 m.), però sí a escalar a les Gorges del Todra, un engorjat impressionant de fins a 400 m. d'alçada i roca calcària vermella molt abrasiva.

El lloc és impressionant i molt feréstec i només s'hi pot arribar mitjançant una carretera sense asfaltar que neix a Tinerhir, uns 900 km. al sud de Ceuta.

Pel fons de les gorges, hi discorre el riu Todra, i hi ha dos hotels, estratègicament situats sota un gran desplom de roca que fa mal de coll només de mirar. Els hotels del Todra no tenen electricitat, però disposen d'un grup electrògen, que engegen quan es fa fosc.

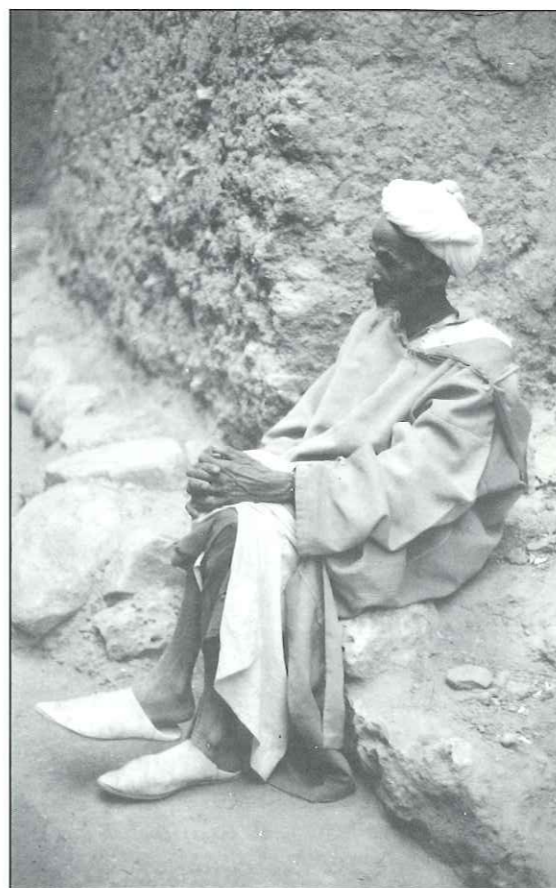
A les Gorges del Todra, s'hi va començar a escalar l'any 1977, i en l'actualitat les vies ja són més de quaranta.

Potser el més atractiu del Todra, parlant des d'un punt de vista d'escalador, és la quantitat de vies preparades per a l'escalada esportiva que hi ha (unes 100), gràcies a la qualitat de la roca i la comoditat del seu accés.

Durant la nostra estada vam fer diverses vies d'escalada esportiva de poca llargària, i sobretot, el nostre objectiu, la via clàssica "Pilar de Couchant", de 350 metres que discorre per

l'esperó més vistós de les gorges.

La via discorre per un sistema de fissures i diedres molt

marcats, d'excel·lent i abrasiva roca.

Està semiequipada, hi trobem algunes reunions muntades i als passos cal algun pitó, en conjunt, una vintena de pitons, el que ens permetrà d'escalar la via només amb el joc de friends i tascons, i si us passa com a nosaltres, que per evitar la calor vam començar a la 1 del migdia, val més que us endugueu el frontal perquè us serà tan necessari com els peus de gat o la corda.

Nosaltres vam fer dos llargs de corda a la llum del frontal (el primer de la cordada) i a la llum de la lluna (els segons de

la cordada), encara que en conjunt va ser una experiència si més no, curiosa.

La via té una dificultat màxima de 6b/c si pugem en lliure, però la dificultat màxima obligada és V+ i AO.

Després del Todra ens dirigim cap a Marrakesh, lloc especialment indicat per als qui els agradin els moros aclaparadors que no et deixen tranquil ni que els matis.

La solució més fàcil és agafar una "guia", que no vol dir que et guii, sinó que t'espanta la resta de guies en potència. Nosaltres al principi ens hi vam resistir per raons d'"honor", però francament, val la pena estar tranquil i llogar un "espan-ta-guies".

Ah, i no oblideu que per moltes hores de regateig, al final us passarà com a tothom, que "No te creas que vas a sacar el oro y el moro, sinó que más bien el moro te sacará el oro".

Vam ser-hi en aquesta aventura en Jordi Masià, Jordi Martínez i l'Albert Cortés.

Albert Cortés

...però només un

Excursió amb bicicleta al Dolmen de Coll Durau (d'Alinyà a Fígols)

PUNT de partida: poble d'Alinyà 950 m (Ctra. Lleida-La Seu d'Urgell, prendre desviament cap a Sant Llorenç de Morunys).

Km. 0,700: Desviament a l'esquerra en direcció al poble de l'Alzina.

Tram de carretera amb pedreta solta degut a que ha estat asfaltada recentment. Forta pujada.

Km. 7,700: Inici de la pista a mà esquerra (1.350 m).

A pocs metres es passa un rierol.

Km. 8,300: Trencall a mà dreta que no s'ha d'agafar.

Km. 8,800: Prendre la pista que surt a l'esquerra (1.450 metres).

Aquesta pista planeja bastant, fins i tot en alguns trams baixa, remuntant un xic al final fins a guanyar el Coll de la Maçana.

Km. 10,700: Coll de la Maçana (1.370 m).

Magnífica vista sobre el Roc Galliner i sobre les valls que l'envolten.

Km. 11,400: Trencall a mà dreta que va a la Casa de Vertró.

Deixar aquies trencall i continuar per la mateixa pista que transcorre per zona boscosa i ombrívola en lleugera pujada.

Km. 12,400: Coll Durau (1.450 m).

En arribar a aquest coll hi ha una tanca de fusta amb un curiós cartell que tui textualment: "Tanqueu portes i cuidado con el toro. Gràcies".

Precioses vistes sobre el Pirineu.

En aquest indret es troba el Dolmen de Coll Durau. Està situat sobre un petit turonet a mà dreta. És de reduïdes dimensions i la llosa de la coberta està caiguda. S'aprecia molt bé la zona del túmul.

Una fita (posada per nosaltres) indica la direcció en què es troba.

Km. 14,100: Mirador.

La pista comença a davallar. (Seguir sempre per la pista principal fins a l'enllaç a Boloriu).

Km. 22,400: Enllaç amb la pista que va a Boloriu. Tirar a l'esquerra (750 m).

Km. 23,400: Enllaç amb la pista que va a Romanus. Tirar a la dreta.

Km. 23,500: Poble de Fígols (600 m).

Fi de l'excursió (*).

(* Es pot continuar seguint la pista que passa per sota la

Roca Narieda fins arribar al pont que travessa el riu Segre (inici de la carretera de Sant Llorenç de Morunys) Km. 26,200.

Nota: Com podeu apreciar, gairebé tot el desnivell es guanya en el tram de carretera que va d'Alinyà fins on comença la pista (400 m), encara que també es pot iniciar l'excursió a partir de la pista, deixant la part de carretera que, com hem dit, presenta en alguns llocs (sobretot a les corbes) pedreta solta.

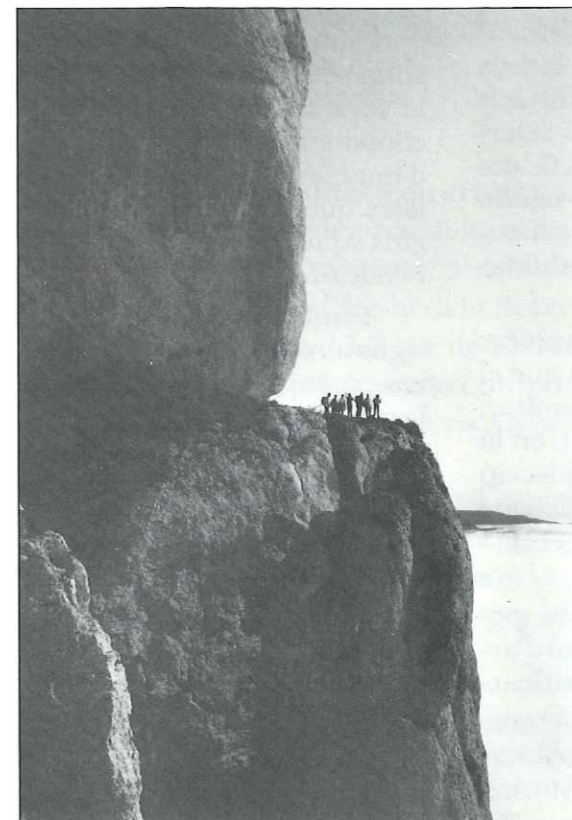
M. Carme Valverde

(Excursió feta per Luís Olóndriz, Albert Posino i M. Carme Valverde, el 22 de novembre de 1992).

El Clot del Cirer

EL dia de la festivitat de sant Sever, bisbe i màrtir, sense por de la boira alta i pixadora que feia dies que enllençolava el Segrià, ens vam endinsar per les Garrigues, cercant altra vegada el misteriós i encisador Montsant.

Prop d'on s'ajunten la carretera de la Granadella i la de Juncosa, al lloc anomenat "les Ventes", s'alcen les ruïnes del que va ser un important hostal del camí; allí ens va trobar el nostre guia i mentor de la muntanya dels ermitans, el Rafael.

—Bon dia, ens va saludar, i dolent per fer l'excursió que teníem projectada: baixar d'on érem fins al riu Montsant per un barranc i tornar a pujar pel de Sant Bartomeu, la boira ens xoparà i a més els caminadors d'aquests barrancs són molt perdedors car no hi passa gairebé ningú.

—Per què no anem a la Morera, on segurament hi lluirà el sol, i fem algun dels graus?

—Eu, tens raó.

I... dit i fet, anem cap a Cornudella i la Morera del Montsant. Al coll d'Albarca ens va donar, tam-

bé, el primer bon dia el Manel, permetent-nos veure de lluny el famós mas del Lluc del que es diu que l'antic amo, un advocat gelós en extrem de la seva propietat, va deixar-lo en herència per cent anys "als capellans" i passat aquest temps tornaria als seus hereus, que no se sap ben bé si s'han cansat d'esperar o si, decebuts del clero, s'han fet mahometans en aquest llarg segle.

Ja ens tens pujant pel ben senyalitzat camí dels graus: de l'Agnet, dels Barrots, del Carraslet..., tots molt ben indicats, tant que sols vam perdre el camí i ens va caldre refer-lo una vegada; no és culpa de ningú sinó d'una esllavissada que l'havia fet fonedís.

Bé, molts ja el coneixeu, segons el Rafael, el dels Barrots és el grau més bonic, l'esclatxa amb els barrots (que li donen el nom) posats pels voluntariosos excursionistes del Reddis de Reus que et permeten pujar fins una lleixa per on, doblegats per la cintura, doncs perillava la clepsa, s'arriba a una roca encaixada entre les dues parets que ens permet passar a l'altra banda on continua el camí que per fi surt de la gola de llop on som i, aleshores sí, des de la nostra alçada se'ns obre el paisatge amb tota una mar de boirina d'on només sobresurten els Ports, la serra de Cardó i més a prop, damunt de Siurana, el Cantagall.

El camí té llocs molt aeris i estrets, equipats, però, amb sirgues per poder agafar-se i no caure en la temptació.

Una vegada a la carena, la seguim cap a ponent gairebé enllaçant amb altres excursions fetes a la muntanya Santa; atalaiem, lluny, la roca Corbatera que és el seu punt més alt, passem pel piló dels senyals i pel pi del Cugat i allí mateix ens desviem cap el barranc de l'Obac dels Frares que més avall dona lloc, en juntar-se amb el de la Font Pudenta, al

conegut barranc de la Falconera.

Baixem encara no deu minuts i el paisatge, sec i pedregós de la carena canvia completament, som al Clot del Cirer, un cercle enfonsat de més de cent passes de diàmetre voltat de parets formant balma a la base, amb una verdor de prat pirinenc i un fil d'aigua que baixa de dalt de la muntanya saltant lliure en trobar-se la balma.

Ens vam quedar, tot i acostumats com estem a les sorpreses d'aquesta muntanya, parats per l'encís del lloc, les parets tancant-se, el prat, els dos noguers gegants (amb les seves nous petites però molt bones) la fonteta amb l'aigua conduïda per unes canals, que serveixen d'abeurador, fetes les unes de troncs i les altres de ferro, doncs allí, i on millor? a temporades s'hi guarda el bestiar.

Si no el coneixeu, companys, és un lloc que us recomano de veure; més que descriure'l s'ha de visitar, sobretot si és un dia de tardor quan a la nostra ciutat sembla que el món s'ha fet petit doncs no s'hi veu més que a dues passes.

Allí vam dinar i després de la curta però forta pujada al pi del Cugat vam baixar pel grau de la Grallera, que té poca història car era un antic camí de ferradura que travessava la muntanya.

Una vegada a la Morera, al cotxe i a Ulldemolins, on vàrem visitar el Santurari de la Verge de Loreto amb les seves recents pintures murals i una altra vegada, camí de casa, se'ns va engolir a la Carme, la Fina, la Miguela, la Marta, el Javier, el Jordi i el Pau, la nostra companya de cada hivern, la boira.

Pau Salla

**SERVEIS DE VIDEO
I SO PROFESSIONAL**

LLUÍS COMPANYS, 11 T. 262145 LLEIDA

A propòsit de la donació Domènech i Torres

ACTUALMENT, l'excursionisme té un contingut marcadament esportiu en el sentit més ampli que té la paraula. Les altres vessants en són un aspecte específic.

Però si analitzem els orígens del fenomen excursionista, a Catalunya, ens trobarem amb una realitat ben diferent; aquells temps requerien altres fórmules.

L'excursionisme té una llarga història i una tradició transcendental al nostre país. L'últim quart de segle XIX conegué el naixement de les primeres entitats excursionistes. Entitats on els termes excursionisme i catalanisme es combinaven amb l'esperit científic i cultural. L'aspecte esportiu en constituïa un fet més, però no la finalitat bàsica.

L'objectiu de les primeres entitats fou de participar en la tasca de recuperar els continguts polítics i històrics de Catalunya. L'excursionisme es convertiria, així, en una eina prou útil en el marc cultural i social d'aquell temps.

Els promotors de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, de l'Associació Excursionista Ilerdanesa i de l'As-

sociació d'Excursions Catalanes (fundades respectivament al 1876, 1884 i 1879) entre d'altres, eren els personatges més rellevants de la cultura i societat catalanes. El seu afany era preservar i estudiar, amb el màxim rigor possible, les més representatives manifestacions artístiques, arqueològiques i culturals, així com les riqueses naturals del nostre país.

D'aquí que ben aviat aquestes entitats, i concretament el Centre Excursionista de Catalunya (fundat al 1891) procurés deixar constància de la seva feina, experiència i estudis dels seus socis en les vessants diverses. El Butlletí del C.E.C. començà a publicar-se amb aquesta intenció i com a tal constitueix un document d'indubtable valor històric.

Per això hem de valorar molt positivament el fet que el nostre Centre pugui comptar, des de final d'any passat, en la seva biblioteca de la col·lecció de butlletins del C.E.C. que foren publicats entre 1901 i 1936.

En les seves pàgines podem trobar gran quantitat d'articles que podríem classificar-los de la següent manera:

1) Estudis referents a monuments i patrimoni històric.

2) Estudis relatius a qüestions culturals i folclòriques.

3) Articles descriptius de rutes, itineraris i excursions pel territori català.

4) Articles de viatges i ascensions a l'estranger.

5) Secció meteorològica, que conté les dades de l'estació de Viella.

6) Referència a les activitats del C.E.C.: conferències, sortides i excursions.

7) Fotografies i gravats.

Aquest darrer aspecte resulta sensiblement curiós, per la seva riquesa. Els butlletins contenen una gran diversitat d'imatges antigues d'indrets i llocs que ens són a tots coneguts i que permeten reconèixer i endevinar canvis.

També, la presència de signatures il·lustres en les seves pàgines i les ressenyes de les primeres efemèrides de l'excursionisme català en el Pirineu configuren aquest document.

Tot en conjunt és una mostra culminant dels interessos culturals, científics, socials i esportius d'una època que marcà l'inici de l'activitat excursionista i muntanyenca.

M. Lluïsa Huguet

Gaudeix de noves experiències però no t'aventuris: aprèn a capbussar-te

Febrer

Teoria: dies 1, 2, 3, 4 i 5 de febrer.

Piscina: dies 8, 9, 10, 11 i 12 de febrer.

Mar: dies 14, 20 i 21.

Març

Teoria: dies 1, 2, 3, 4 i 5 de març.

Piscina: dies 8, 9, 10, 11 i 12 de març.

Mar: dies 14, 20 i 21.

Març/Abril

Teoria: dies 24, 25, 26, 29 i 30 de març.

Piscina: dies 12, 13, 14, 15 i 16 d'abril.

Mar: dies 18, 24 i 25 d'abril.

Juny

Teoria: dies 7, 8, 9, 10 i 11 de juny.

Piscina: dies 14, 15, 16, 17 i 18 de juny.

Mar: dies 19, 20 i 26.

Juny/Juliol

Teoria: dies 28, 29, 30 de juny, 1 i 2 de juliol.

Piscina: dies 5, 6, 8, 13 i 15 de juliol.

Mar: dies 16, 17 i 18 de juliol.

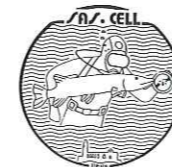
Els cursets es realitzen en grups reduïts, pel que en cas de voler participar cal preinscriure's amb la màxima antelació per reservar la plaça, i cal fer-ho a la Secretaria del CELL (Pl. Paeria, 13, 1er., de Lleida), on també es facilitarà informació complementària (telèfon 24 23 29, de dilluns a dijous, de 8 a 9,30 del vespre).

Per a la realització del curs l'organització proveeix l'alumne de tot l'equipament, el qual és de gran qualitat i garanteix la màxima seguretat. L'alumne no cal que compri

cap element de l'equip per tal d'obtenir la titulació.

També és oberta la pre-inscripció per als cursos de titulacions superiors o cursets d'especialització, els quals es realitzaran en funció del nombre de pre-inscrits i de les dates disponibles.

Els federats en Activitats Subaquàtiques a Lleida disposen d'una sessió setmanal de piscina durant tot l'any, per tal de realitzar pràctiques de manteniment, perfeccionament o especialització

ESCOLA D'ACTIVITATS SUBAQUÀTIQUES DE LA SECCIÓ D'ACTIVITATS SUBAQUÀTIQUES DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE LLEIDA (SAS-CELL)

 Unipreus

*...Amics de l'esport
...Amics de l'aventura*

SUBBEST
ACTIVITATS SUBAQUÀTIQUES

**AIRE,
LLOGUER
I VENDA
DE MATERIAL SUBAQUÀTIC**

☎ 973/22 02 51 - 24 96 71 - 23 61 27
C/. Daunois, 21 (Secà de Sant Pere)
25005 LLEIDA

ESQUÍ DE MUNTANYA

- 21 de febrer** PIC DE NORIS (2834 m) a la Vall Ferrera i pel Pla de la Selva (2 punts).
Vocal: Jordi Martínez, tel. 27 44 66.
- 7 de març** PIC DE TENDEÑERA (2853 m) per La Ribereta de Panticosa (2 punts).
Vocal Lluïsa Huguet, tel. 24 51 09.
- 7 de març** COPA d'EUROPA. XI Cursa del Tuc de Mulleres (3010 m) i a l'Aneto (3404 m).
- 14 de març** COPA CATALANA. IV Travessa dels 3 colls a la vall de Núria (5 punts).
Vocal: Margaret Pujolràs, tel. 972/42 02 79 o 24 02 56.
- 20 de març** ESPECIAL ACADÈMICA a Baqueira-Beret (2 punts).
Vocal: Jordi Giner, tel. 14 08 73.
- 21 de març** TROFEU RR TT de Lleida d'Esquí Alpí, a Baqueira-Beret (2 punts).
Vocal: Helena Torres, tel. 24 61 20.
- 28 de març** Vall Ferrera, PIC DE BABORTE (2938 m), per la Rebuira (2 punts).
Vocal: Jordi Guivernau, tel. 24 49 92.

Copa Catalana d'Esquí de Muntanya

- 7 de febrer** VII PROVA D'ESQUÍ DE MUNTANYA Alt Pallars-Tavascan.
- 14 de febrer** TRAVESSA del pic de La Sarrera. Ransol cap El Serrat.
- 21 de febrer** XXVII TRAVESSIA HIVERNAL GEDE a la Vall de Boí.
- 27 i 28 de febrer** TRAÇA CATALANA a Puimorens / Els Angles / Cambres d'Ase.
- 21 de març** CURSA del Bassiero.
- 28 de març** TRAVESSA Encamp al Grau Roig.
- 18 d'abril** XXXV RAL-LI D'ESQUÍ DE MUNTANYA DEL CEC al massís de la Pica d'Estats.

LADA NIVA 4x4

el cap de
la cordada

TRACCIÓ A LES 4 RODES.
MOTOR DE 1.600 C.C.
SUSPENSÍO INDEPENDENT A LES 4 RODES.
BLOQUEIG DELS 2 DIFERENCIALS: NO PATINA MAI.

DISTRIBUIDOR: AUTOMOBILS MIRADA - Alcalde Rovira Roure, 38 - T. 235252 - LLEIDA

Al servei de tothom
des de 1896

IMPREMTA

SISÓ IMPRESSORS
ARIANA

C/. TEMPLERS, 11
☎ / Fax (973) 26 20 38
25002 LLEIDA

... A l'hivern
sempre a

la tenda

Passeig de Ronda, 84 - ☎/Fax (973) 28 01 61
25006 LLEIDA

ESPORTS **albalat**

● Preus ESPECIALS pels Socis del CENTRE

Avgda. Madrid, 7 • 25002 LLEIDA

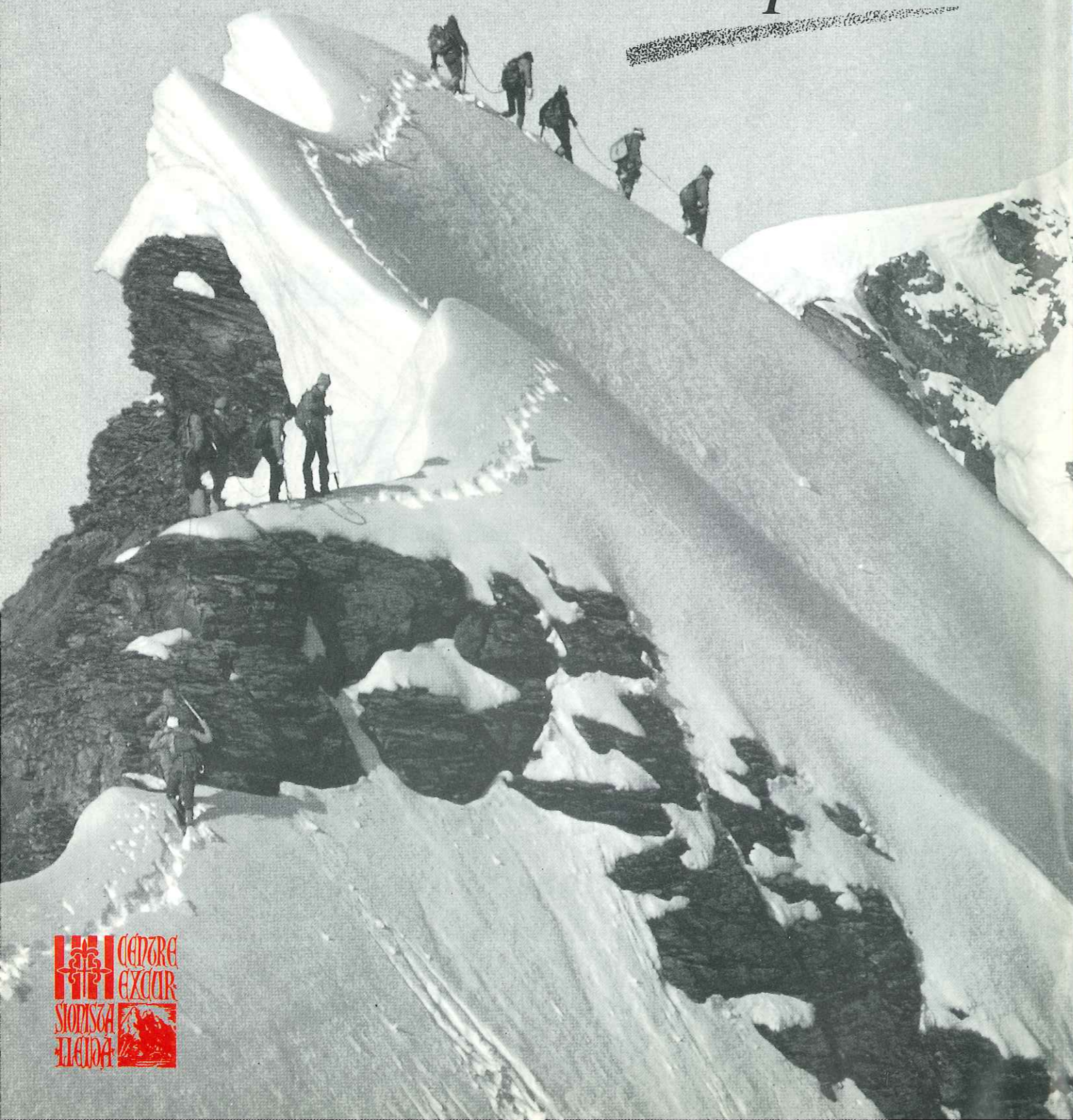
☎ 973/26 62 11 - 26 62 67 • Fax 973/27 45 67

ARESTA

la revista del Centre.

Participa-hi!

ARESTA

